

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра туристичного та готельно-туристичного бізнесу

Допущено до захисту

Завідувач кафедри
Герасименко В.Г.

“ ” _

2018 р.

**ВИПУСКНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня бакалавра**

зі спеціальності 242 «Туризм»

за темою:

**УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КОМУНАЛЬНИМ
ПІДПРИЄМСТВОМ «ЧОРНОМОРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ПЛЯЖ»**

Виконавець

студент центру заочної форми навчання

Дворцова Алла Ігорівна

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Науковий керівник

доктор економічних наук, доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Лебедев Ігор Васильович

(прізвище, ім'я, по батькові, підпис)

Одеса 2018

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. НАУКОВО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ПЛЯЖНОГО ГОСПОДАРСТВА.....	5
1.1. Характеристика пляжів та види пляжного туризму	5
1.2.Застосування маркетингового підходу у дослідженнях пляжного господарства.....	10
1.3. Організаційно-правові основи пляжного господарства	13
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ КОМУНАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЧОРНОМОРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ПЛЯЖ».....	22
2.1.Загальна характеристика об'єкта дослідження.....	22
2.2.Дослідження інфраструктурного забезпечення Чорноморського муніципального пляжу.....	27
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ КП«ЧОРНОМОРСЬКИЙ МІСЬКИЙ ПЛЯЖ» НА ЗАСАДАХ МАРКЕТИНГУ	35
3.1.Формування заходів з удосконалення маркетинговою діяльністю.....	35
3.2.Рекомендації щодо розробки бренд-буку	39
ВИСНОВКИ.....	50
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ.....	53
ДОДАТКИ.....	57

ВСТУП

Актуальність теми дипломної роботи обумовлена тим, що пляжно-купальний вид туризму є одним з найпопулярніших в світі. Він є одним із наймасовіших напрямів і тісно пов'язаний з іншими видами туризму, але переважно він ними доповнюється. Три чверті туристів бажають проводити відпустку поблизу води - на річках, озерах, морському узбережжі або в морській подорожі.

В наші дні все популярніше стає відпочинок в Південно-Східному регіоні України. Така концентрація - результат звички до літнього пляжного відпочинку. Цей регіон має сприятливі умови для пляжного туризму. Він багатий на нескінченні пляжі, природні ресурси та влітку має теплий сприятливий клімат.

Українським туристам ближче добиратися до пляжів Чорного, Середземного та Червоного морів. Саме там розташовані найпопулярніші пляжні курорти нашого регіону.

Чим більш розвинений пляжний відпочинок в країні, тим більше пропозицій і отже тим більше рівнів послуг, що надаються. У таких прославлених центрах пляжного відпочинку, як Туреччина і Єгипет, туристам пропонується широкий вибір - від бюджетних готелів до готелів найвищого рівня. При цьому у визначенні рівня готелю важливу роль відіграє її віддаленість від берегової лінії. Ідеальний готель знаходиться поруч з пляжем.

Рекреаційні послуги формуються завдяки природнім ресурсам та умовам, на основі яких розробляється туристичний продукт підприємствами індустрії туризму на основі наявної інфраструктури, а реалізація цього продукту відбувається на ринку туристичних послуг відповідно до рекреаційних потреб різних категорій населення.

На пляжі можна знайти багато розваг, відволікаючих від сонячних ванн. Крім того, навіть відпочиваючи на курорті, завжди можна отримати насичене екскурсійне обслуговування і подивитися всі визначні пам'ятки тієї країни.

Об’єктом дослідження роботи є комунальне підприємство “Чорноморський міський пляж”.

Предметом дослідження є процес управління пляжним господарством.

Мета даної дипломної роботи - розглянути особливості та надати оцінку організації пляжного господарства на прикладі комунального міського пляжу міста Чорноморськ.

Для досягнення мети дипломної роботи поставлено такі завдання:

- розглянути основні принципи та правові аспекти організації пляжного господарства в Україні ;
- дати характеристику організаційної діяльності комунального підприємства «Чорноморський міський пляж»;
- провести дослідження інфраструктурного забезпечення Чорноморського муніципального пляжу ;
- на основі зібраних даних, розробити практичні рекомендації щодо розробки бренд-буку.

В ході роботи було проведено ряд кабінетних та польових досліджень. Як метод оцінки впливу факторів зовнішнього і внутрішнього середовища було використано SWOT-аналіз.

Теоретичною основою досліджень стали статті наукових працівників, власні спостереження, дані надані підприємством, онлайн джерела, правові аспекти щодо організації пляжного господарства які зазначені в Законодавстві України та різні інформаційні портали .

Дипломна робота складається з: вступу, трьох розділів, що включають 6 підрозділів, висновків, 14 рисунків, 9 таблиць списку використаних джерел із 30 найменувань та додатків.

ВИСНОВКИ

Пляжно-купальний вид туризму є одним з найпопулярніших в світі. Він є одним із наймасовіших напрямів і тісно пов'язаний з іншими видами туризму. В роботі було розглянуто основні принципи та правові аспекти організації пляжного господарства в Україні.

Було визначено, що функціонування пляжу як об'єкта для рекреації забезпечується необхідними документами в Законодавстві України. Особливості організаційної діяльності пляжного господарства було розглянуто на прикладі муніципального пляжу міста Чорноморськ. Це єдиний пляж в Україні який отримує Блакитний прапор з 2011 року. Згідно до вимог програми, пляж задовольняє стандартам критеріїв, що стосуються екологічної освіти та інформації, якості води, екологічного менеджменту, безпеки і послуг.

Чорноморський пляж муніципальний, він знаходиться під наглядом комунального підприємства «Міське управління житлово-комунального господарства» Чорноморської (Іллічівської) міської ради (КП МУЖКГ). При проведенні аналізу внутрішнього середовища було досліджено три функціональні зони: структура; ресурси; організаційна культура. Було виявлено сильні і слабкі сторони підприємства.

Сильні сторони : чітка структура підприємства достатній штат співробітників.

Слабкі сторони: недостатність фінансування, відсутність мотивації.

На основі зробленого аналізу зовнішнього середовища було зроблено список найбільш суттєвих можливостей і загроз для Чорноморського муніципального пляжу з боку зовнішнього середовища.

Можливості: Покращення інфраструктури пляжу, Поширення пляжної території Модернізація та покращення комунікацій (каналізації та очисних споруд).

Загрози: погіршення екологічних умов, втрата Блакитного прапора, руйнування берегів.

У ході дослідження території муніципального пляжу Чорноморська була проведена оцінка інфраструктурного забезпечення пляжу. За кількістю душових кабін рівень забезпечення складає 75%. За кількістю кабін для перевдягання забезпеченість складає 60%, що також є недостатнім при максимальному навантаженні. За кількістю убиралень показники становлять 27% від норми, що може свідчити про санітарно-гігієнічні проблеми у період максимального навантаження пляжу.

Маркетингове позиціонування пляжу відповідає майже всім сучасним потребам споживачів різних груп: «Сімейний відпочинок з дітьми», «Відпочинок та розваги», «Відпочинок і спорт».

Оптимізація інноваційної, інвестиційної, маркетингової діяльності є запорукою ефективного функціонування і розвитку пляжного господарства міста Чорноморськ.

Основні напрями інноваційної діяльності які можна використати для удосконалення пляжного господарства:

- впровадження нових видів послуг;
- використання нових технологій та техніки;
- приваблення нових інвестицій.

Оскільки Чорноморським пляжем керує міське комунальне підприємство то ми можемо говорити тільки про те, що воно потребує створення маркетингових служб в системі управління. А поки на швидкі зміни очікувати не варто, міська молодь взяла ініціативу у власні руки. Молоді активисти зробили своє співтовариство, розробляють проекти для модернізації та удосконалення інфраструктури міста.

У 2017 році для Чорноморська створили бренд і логотип міста, розроблений студією Кодізайн спільно зі спільнотою «Чорноморськ, як він є». Розробники бренду планують «супроводжувати» свій проект і надалі, і навчити користуватися його перевагами місцевих бізнесменів, які працюють у туристичній галузі міста, а також впровадити бренд за основу міської айдентики Чорноморська, щоб зробити його естетичний і привабливіше для

жителів і гостей міста. У березні 2018 року в Чорноморську зібралася команда "Проекти майбутнього", в яку увійшла активна молодь Чорноморська та запропонувала такі проекти для поліпшення міського простору:

- 1.Облаштування арт-майданчика в Приморському парку;
- 2.Установка нових кабін для перевдягання на Центральному пляжі;
3. Проведення міської освітньої кампанії Прибери за своїм вихованцем;
- 4.Розробка та впровадження схеми руху громадського транспорту в місті;
- 5.Графічне оформлення об'єктів на вулиці Пляжній та прилеглої до неї території;
- 6.Графічне оформлення сходів в Приморському парку;
7. Установка майданчика для паркуру на Центральному пляжі;
- 8.Установка майданчика для панна-футболу біля скейтпарку у Приморському парку;

Ще два проекти пов'язанні з удосконаленням пішохідних переходів в місті.

За приблизними підрахунками з травня по серпень 2017 року місто Чорноморськ відвідало близько 200 000 відпочиваючих. Місто активно розвиває туризм: зокрема, морський і спортивний, а також фестивальний. Підводячи підсумки можна відмітити, що піднята актуальна для міста Чорноморська тема - тема його вигляду та іміджу. Можна зазначити, що місту необхідно шукати рішення шляхом створення єдиного міського букінга або туристичного інформаційного центру, а новий бренд може стати однією зі складових у формуванні зміненого міського простору.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ

1. Вікіпедія//Пляж - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://ru.wikipedia.org/wiki/%D0%9F%D0%BB%D1%8F%D0%B6>
2. Сучасні різновиди туризму// Пляжний туризм [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://pidruchniki.com/1821071243581/turizm/plyazhniy_turizm
3. Маркетинг: теорія і практика// Маркетингові дослідження [Електронний ресурс]. – Режим доступу : https://studme.com.ua/1776050715045/marketing/marketingovye_issledovaniya.htm
4. Вікіпедія//SWOT-аналіз - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://uk.wikipedia.org/wiki/SWOT-аналіз>
5. Ярмоменко С.Г. МІСЦЕ ПЛЯЖНОГО ГОСПОДАРСТВА КУРОРТНОГО ЦЕНТРУ В ОЗДОРОВЧІЙ РЕКРЕАЦІЇ //Науковий вісник Херсонського державного університету//Випуск 4. 2016р.
6. Герасименко В. Г. Основы туристского бизнеса: Учебное пособие / В. Г. Герасименко. – Одесса: Издательство «Черноморье», 1997. – 160 с.
7. Про внесення змін до Правил охорони життя людей на водних об'єктах України : наказ МНС України No 1214 від 24.09.2012 [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1739-12/paran4#n4>
8. Про затвердження Правил охорони життя людей на водних об'єктах України: наказ МНС України 10.04.2017 № 301 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0566-17/paran8#n8>
9. Охрана природы. Гидросфера. Гигиенические требования к зонам рекреации: ГОСТ17.1.5.02-80 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v5976400-80>

10. Порядку атестації аварійно-рятувальних служб і рятувальників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2013 року № 828 - [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/828-2013-%D0%BF>
11. Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій : ДБН Б.2.2-5:2011. –[чинний від 01-09-2012]. –К. : Мінрегіон України, 2012. –50с.
12. СНиП II-71-79. Строительные нормы и правила. Часть II. Глава 71. Оздоровительные учреждения и учреждения отдыха [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://ru-stroy.info/base/data/str-eeecyb/index.htm>
13. Вікіпедія «Блакитний прапор» - [Електронний ресурс]. – Режим доступу:
https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%91%D0%BB%D0%B0%D0%BA%D0%B8%D1%82%D0%BD%D0%B8%D0%B9_%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BF%D0%BE%D1%80
14. Ефективна економіка № 5, 2010 Е. В. Степанова, И. В. Гайворонская. СЕРТИФИКАЦИЯ ПЛЯЖНОГО РЕКРЕАЦИОННОГО ХОЗЯЙСТВА ОДЕССКОГО РЕГИОНА ПО СИСТЕМЕ «BLUE FLAG» КАК ФАКТОР ЭКОЛОГИЗАЦИИ СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОГО РАЗВИТИЯ - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=216>
15. Герасименко В. Г. Інфраструктурне забезпечення пляжного господарства курортного міста / В. Г. Герасименко, С. Г. Ярмоменко // Наука й економіка: Науково-теоретичний журнал Хмельницького економічного університету. – Хмельницький: ПВНЗ «Хмельницький економічний університет», 2015. – Вип. 3 (39).
16. Управление морской береговой зоной Украины: Проблемы развития, концептуальные поиски / Л.Л. Круглякова, В.Н. Степанов, И.А.

Бердниковидр./науч. ред. Б.В. Буркинський. —
Одесса:ІПРЭЭІНАНУ України,1998. —167с.

17. Вікіпедія//Чорноморськ - [Електронний ресурс]. – Режим доступу :
<https://uk.wikipedia.org/wiki/%D0%A7%D0%BE%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA>

18. Герасименко В. Г. Маркетингове позиціонування туристично-рекреаційних територій // В. Г. Герасименко // Вісник Донецького університету. Серія В. Економіка і право: Науковий журнал. – Донецьк, Донецький національний університет, 2002. – No 2-1. – С. 186-190.

19. Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка" ВДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ МАРКЕТИНГОВОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ НА ПІДПРИЄМСТВІ .І. М. Палка - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=4498>

20. Дурович А.П. Маркетинг туризма / А.П. Дурович. - Минск: Финансы, учет, аудит, 2010. - 320 с.

21. Все о туризме//Аналіз сучасних тенденцій розвитку туристично-рекреаційної сфери України - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/gavran.htm

22. Бровкова К.В. Всеукраїнський науково-виробничий журнал "Сталий розвиток економіки". - 2010. - №3. - С.104-111. Проблеми формування туристичного кластеру Одеського регіону - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_ukr/brovkova.htm

23. Все о туризме// Особенности маркетинговой деятельности в туристической сфере Украины//10.04.2015 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://tourlib.net/statti_tourism/mark-tur-ukr.htm

24. Інформаційний портал - спільнота «Чорноморськ, як він є» - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://vk.com/illyichevsk>

25. Инна Дитяшова//Как создается бренд города: советы и примеры- [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <https://koloro.ru/blog/brending-i-marketing/kak-sozdaetsya-brend-goroda-soveti-i-primery-mirovih-stolic.html>
26. Інформаційний портал - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mayak.org.ua/news/for-black-created-tourism-brand/>
27. Офіційний сайт міста Чорноморськ// Інформаційний портал - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://chornomorsk.info/>
28. Перший інформаційний портал міста Чорноморськ// - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://chernomorsk.com.ua/>
29. Інформаційний портал - [Електронний ресурс]. – Режим доступу : t.me/chornomorsk
30. Підсумки туристичного сезону в Чорноморську за 2017 рік - Офіційні дані міськради.